

Sæt fokus på korsteologien

I netværket PULS vil vi opfordre kristne og menigheder i Danmark til i den kommende tid at sætte korsteologiens kernesag på dagsordenen.

I 1 Korintherbrev beskriver Paulus den virkelighed, at Gud sjældent virker i åbenlys styrke, men derimod i det skjulte, stille og bagvendte: *“Men det, som er dårskab i verden, udvalgte Gud for at gøre de vise til skamme, og det, som er svagt i verden, udvalgte Gud for at gøre det stærke til skamme, og det, som verden ser ned på, og som ringeagtes, det, som ingenting er, udvalgte Gud for at gøre det, som er noget, til ingenting, for at ingen skal have noget at være stolt af over for Gud.”* (1 Kor 1,27-29)

Under reformationen blev denne erkendelse en bærende søjle for Luthers teologiske projekt, og han beskrev den som “korsets teologi”, fordi det netop er på korset, at Guds bagvendte virkemåde træder tydeligst frem: Sejren over synd, død og Djævel blev vundet ved det, der ligner et ydmygende nederlag (Kol 2,14-15).

“Navn af teolog fortjener den, som forstår Guds synlige og udadvendte væsen ad den vej, at han får indsigt deri gennem lidelse og kors.”

-Martin Luther, Heidelbergteserne 1518, tese 20

To typer kristendom

Modsætningen til korsets teologi var også klar for Luther, og den gav han navnet “herlighedens teologi”. Det er den kristendomsforståelse, der kun vil søge Gud i det åbenlyse, det mærkbare og det sejrige.

Forskellen på herlighedsteologi og korsteologi er mere end uenighed om et separat lærepunkt, hvor vi i mindelighed kan være enige om at være uenige, men det handler om to forskellige linser, som vi bruger til at anskue *hele kristendommen*. Det handler kort sagt om to *væsensforskellige* typer kristendom.

En kort opsummering af disse to typer kan se således ud:

Korsteologi:

- Guds herlighed møder os ofte skjult under sin modsætning: svaghed, lidelse og kors
- Frelsen er givet til syndere, ikke opnået af de stærke. Den er skjult og modtages i tro
- Lidelse og anfægtelse er ikke tegn på Guds fravær, men kan være hans vilde vej for os
- Kirken kendes på Ordets forkyndelse og korsets bærelse, ikke på synlig storhed
- Bøn er tillid til Guds løfter, ikke teknik til at fremtvinge resultater

Herlighedsteologi:

- Gud erkendes primært gennem mærkbare erfaringer og synlig herlighed
- Frelsen erfare som sejr, vækst og velvære her og nu
- Lidelse og svaghed tolkes som tegn på manglende tro eller Guds fravær
- Kirken legitimerer sig gennem synlige resultater og manifestationer
- Bøn og tro er redskaber til at opnå velsignelse og fremgang

Det er væsentligt at forstå, at denne skelnen mellem korsteologi og herlighedsteologi ikke markerer et "dem og os". Meget få kristne og kirkesamfund vil åbent og aktivt tilslutte sig for herlighedsteologien. Men herlighedsteologien er alligevel et reelt problem, for den er nemlig dybt indlejret i hver eneste af os, og uden Åndens indgriben vil den være vores alles naturlige udgangspunkt.

Dette har to konsekvenser. For det første at enhver, der kritiserer herlighedsteologien, må rette sin kritik lige så meget indad som udad. Alt andet er hykleri. For det andet at selvom få kristne tager navn af herlighedsteolog, så er der dog mange, som ender med at være det af gavn.

Derfor: uanset hvad folk måtte kalde sig, eller hvilken teologisk tradition vi/de tilhører, så er herlighedsteologiens faldgrube et af de vigtigste OBS-punkter, når vi vurderer forkyndelse og kirkelig praksis.

Hvorfor skjuler Gud sig?

Det er også vigtigt at tale imod en klassisk misforståelse af korsteologien, nemlig at korsteologi er det samme som elendighedsteologi, altså den tanke, at livet som kristen *kun* er hårdt og lidelsesfuldt, og at vi slet ikke bør have forventninger til, at Gud kan eller vil gribe ind og virke mirakuløst i vores verden. For korsteologien handler ikke om, at Gud er principielt imod at vise sin herlighed for os, men at Gud ofte er *nødt til* at skjule sin herlighed for os *for vores egen skyld* (2 Mos 33,18-23).

En af syndefaldet mest fundamentale konsekvenser er, at mennesket søger kontrol – kontrol over sig selv, over andre mennesker og over Gud (1 Mos 3,5-6; Rom 1,21-23). Det er netop denne trang til kontrol, som leder til herlighedsteologien, for gennem denne teologiske linse får vi magt til at forstå Gud og gennem vores tro og bøn at kontrollere Gud og dermed vores eget liv. Hvis Gud som udgangspunkt virkede i det synlige og herlige, så ville det altså kun tjene til at fastlåse mennesket yderligere i denne konsekvens af syndefaldet.

Derfor virker Gud så ofte i den skjulte – ikke fordi han ikke under os at erfare sin herlighed, men fordi han netop længes efter at frelse os til *herligheden!* På den nye jord skal vi virkelig se Gud ansigt til ansigt, og hans herlighed skal stråle for os (1 Kor 13,12; Åb 21,23). Men så længe vi lever på denne jord under syndefaldets konsekvenser, er Gud for vores frelses skyld ofte nødt til at skjule sig for os (1 Kor 1,21).

Og *når* Gud velsigner os med konkret erfaring af hans herlighed, så må vi glæde os og takke ham for det, men vi må ikke tro, at det kun er da, Gud er virkelig nær.

En opfordring fra PULS

Det er afgørende, at vi holder fast i at se kristendommen gennem denne linse. Gør vi ikke det, så ender vi med en kristendom, som nok ser mere interessant og lokkende ud på overfladen (2 Tim 4,3), men som i længden ikke gør andet end bekræfte menneskets naturlige religiøsitet og trang til kontrol og selvhævdelse. Med andre ord: herlighedsteologien leder bort fra Jesus.

Opmærksomheden i kirken på korsteologiens betydning er altid svingende, og det er helt naturligt. Man kan ikke altid have fuldt fokus på alting. I de senere år har vi måske i højere grad set et berettiget opgør

med elendighedsteologiens misforståelse. Der har været behov for at give os selv lov til at få følelserne med i vores trosliv og påkalde Guds overnaturlige indgriben. Dette har langt på vej været godt og sundt.

Men i Netværket PULS mener vi, at det nu vil være godt og gavnligt for kirken og kristne i Danmark for alvor at sætte korsteologiens kernesag på dagsordenen. Grunden er, at der i disse år kommer stærk herlighedsteologisk påvirkning fra udenlandske kirker og forkyndere (for uddybning se vejledningen [Bølgen fra Bethel Church](#)). Herfra møder vi ikke bare et sundt opgør med elendighedsteologien men en omfavnelser af herlighedsteologiens negative sider.

Vi opfordrer derfor kirker og kristne fællesskaber i Danmark til i den kommende tid at sætte særligt fokus på korsteologien, og hvad det betyder, at vi bruger den som linse til at anskue hele den kristne tro. Tal i jeres ledelser og menighedsråd om, hvordan I kan styrke dette fokus i netop jeres fællesskab. Gør korsteologien til tema for jeres næste lejr eller menighedsdag, gør det til et fokuspunkt for en undervisningsaften eller temagudstjeneste osv.

Hensigten med dette er ikke, at vi skal lægge låg på vores begejstring og kollektivt synke tilbage i elendigheden, men tværtimod, at vores frimodighed må blive styrket og fornyet, når vi ser, at Guds nærvær ikke kun findes i det synlige og mærkbare men lige så meget i det stille, skjulte eller lidelsesfyldte:

"Derfor er jeg godt tilfreds under magtesløshed, under mishandlinger, under trængsler, under forfølgelser og vanskeligheder for Kristi skyld. For når jeg er magtesløs, så er jeg stærk" (2 Kor 12,10)

Til videre fordybelse og inspiration:

Gud, hvorfor sover du, Leif Andersen, Lohse 1992

Jamen bad jeg da for lidt, Leif Andersen, Lohse 2000

Da skal jeg kende, Jacob Kofoed-Svendsen og Peter Søes, Lohse 2006

Kristusmystik, Uffe Kronborg, Credo 2008

Magtesløs styrke, Mathias Secher Rom, LogosMedia 2020

Da Job mødte Gud, Andreas Kammersgaard Ipsen, LogosMedia 2022

On Being a Theologian of the Cross: Reflections on Luther's Heidelberg Disputation, Mr. Gerhard O. Forde, Wm. B. Eerdmans-Lightning Source 1997

Luther's theology of the cross, Carl R Trueman: https://www.opc.org/new_horizons/NH05/10b.html

The Theology of the Cross and Walking with a Limp, Tim Keller:
<https://www.youtube.com/watch?v=ZZKhMR2gfi0&t=7s>